

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Victor Boico,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2020, declarat în propria cauză penală de către inculpata

*Rotaru Tatiana XXXXX, născută la XXXXX,
originară și domiciliată în XXXXX.*

Termenul examinării cauzei:

1. instanța de fond: 23.01.2019-22.02.2019;

2. instanța de apel: 12.03.2019-02.03.2020;

3. instanța de recurs: 11.11.2020-16.04.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 22 februarie 2019, Rotaru Tatiana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) și art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă:

- în baza art. 171 alin. (2) lit. b), c) Cod penal – 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei;

- în baza art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal – 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost stabilită o pedeapsa definitivă de 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Prin aceeași sentință au fost codamnați și inculpații Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe, în privința cărora decizia nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Rotaru Tatiana la 26 noiembrie 2018, în jurul orei 00.00, se afla în barul „Enigma” din mun. Ungheni, împreună cu concubinul său Cociorvă Andrei și cunoscuții lor Albu Andrei, Nemțanu Gheorghe, cât și alte persoane. Profitând de ocazie că acolo a intrat și minora XXXXX, dorind să se răzbune pe ultima din motiv că anterior aceasta a întreținut relații

sexuale cu concubinul său Cociorvă Andrei și i-a transmis o boală venerică, a propus și convins pe toți cei prezenți de a se deplasa la sauna SRL „Vlad Serghi” situată în mun. Ungheni, XXXXX. În interiorul saunei, Rotaru Tatiana împreună cu concubinul său Cociorvă Andrei au organizat comiterea infracțiunilor cu caracter sexual în privința minorei XXXXX în următoarele circumstanțe: Rotaru Tatiana, le-a propus lui Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe să întrețină relații sexuale cu minora XXXXX, la care aceștia deși ultima nu-și dădea acordul și a comunicat la toți că este minoră, aceștia au acceptat și s-au dezbrăcat de lingerie intimă. Deși minora XXXXX nu dorea să participe la acțiunile organizate de Rotaru Tatiana și Cociorvă Andrei, a fost impusă de aceștia prin constrângere fizică și psihică, să satisfacă poftele sexuale ale lui Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe . Astfel, în timp ce Cociorvă Andrei filma cu telefonul mobil acțiunile respective, și striga la minora XXXXX să întrețină mai repede rapoartele sexuale, Rotaru Tatiana i-a aplicat lovituri peste corp, iar după ce s-a dezbrăcat de haine, a stropit-o cu bere și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, a apucat-o de păr, a impus-o să i-a în cavitatea bucală organul genital al lui Albu Andrei și să-i satisfacă poftele sexuale în forme perverse prin procedeul oralo-genital.

Tot ea, în baza aceleiași rezoluții infracționale, concomitent cu comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin.2 lit. b), c) Codul penal, în circumstanțele expuse supra, în timpul când minora XXXXX prin constrângere satisfăcea poftele sexuale ale lui Albu Andrei, la indicația lui Rotaru Tatiana, de ea s-a apropiat Nemțanu Gheorghe și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra a întreținut cu ea un raport sexual forțat.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpata Rotaru Tatiana a comis infracțiunile prevăzute de art. 172 alin.2 lit.b) și c) Codul penal, adică satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, săvârșite prin constrângere fizică sau psihică a persoanei ori profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra sau de a-și exprima voința, săvârșite cu bună știință asupra unui minor, săvârșite de două sau mai multe persoane și comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin.2 lit. b) și c) Codul penal, violul, adică, raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșite cu bună știință asupra unui minor, săvârșite de mai multe persoane.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatei Rotaru Tatiana recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b), c) și art. 172 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, să-i fie aplicată o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a indicat că, instanța de judecată nu a individualizat corect pedeapsa și neîntemeiat a stabilit o sancțiune prea blândă și neproportională cu pericolul social a acțiunilor criminale comise, în lipsa unor circumstanțe atenuante. Mai mult decât atât, instanța de fond la aplicarea pedepsei nu a reținut și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei.

3.1. Sentința a fost atacată cu apel și de către partea vătămată XXXXX, care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea în privința lui Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe, o pedeapsă mai blândă. În motivarea cererii de apel, partea vătămată a invocat că, față de inculpații Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe nu are nici o pretenție, deoarece faptele comise față de ea au fost organizate de Rotaru Tatiana și de concubinul acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2020, s-a dispus respingerea apelului părții vătămate și admiterea apelului declarat de procuror, a fost casată parțial sentința în partea ce se referă la individualizarea executării pedepsei în privința inculpaților Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe, și pronunțată, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

„Pedeapsa stabilită lui Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, urmează a fi executată în penitenciar de tip semiînchis.”

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a indicat că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpații au săvârșit anume infracțiunile imputate lor. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la criticile invocate de către apelanți în latura individualizării pedepsei, instanța de apel a stabilit că, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților Rotaru Tatiana, Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe, va ține cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celor vinovați, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei inculpaților precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților.

Subsecvent, s-a reținut că instanța de fond corect a stabilit că inculpata Rotaru Tatiana a comis infracțiuni care fac parte din categoria infracțiunilor grave, la locul de

traie se caracterizează negativ, anterior a mai fost atrasă la răspundere contravențională, infracțiunile au fost comise cu intenție directă asupra unui minor, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru. A fost reținută ca circumstanțe atenuante caința sinceră, iar careva circumstanțe agravante nu au fost reținute.

Prin urmare, instanța de apel a conchis în acest sens că, instanța de fond corect i-a stabilit mărimea pedepsei inculpatei Rotaru Tatiana, din care motiv a atestat că în această parte apelul acuzatorului de stat este neîntemeiat.

Totodată, în ceea ce privește inculpații Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe, instanța de apel a reținut că aceștia la locul de trai se caracterizează pozitiv, nu au antecedente penale, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru. Mai mult ca atât inculpatul Albu Andrei are la întreținere sa trei copii minori, iar părinții acestuia sunt invalizi de gradul II și III. A fost reținută ca circumstanțe atenuante caința sinceră, iar careva circumstanțe agravante nu s-au stabilit. Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiind stabilit inculpaților Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe termenul de pedeapsă, prevăzute de art. 172 alin. 2 lit. b), c) Codul penal și respectiv de art. 171 alin. 2 lit. b), c) Codul penal.

Subsecvent, instanța de apel a statuat că pedeapsa stabilită de către instanța de fond în privința inculpaților Albu Andrei și Nemțanu Gheorghe cu aplicarea prevederilor art. 90 Codul penal, nu este echitabilă, întrucât nu este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor ale pedepsei penale, cum ar fi restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpata Rotaru Tatiana, prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, solicită casarea decizie și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal.

În motivarea celor solicitate, inculpata susține că întrunește toate condițiile în vederea aplicării în privința sa a prevederilor art. 90¹ Cod penal, menționând că anterior nu a fost condamnată, are la întreținere doi copii minori, iar pe parcursul executării pedepsei este încadrată în câmpul muncii și nu are careva abateri disciplinare.

6. Verificând argumentele invocate de recurent în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, doar în cauzele stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de către inculpata Rotaru Tatiana în propria cauză penală, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul este în drept să declare recurs ordinar în numele său atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 02 martie 2020, în prezența inculpatei și apărătorului acesteia, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 02 martie 2020 (Vol. II, f.d. 164-169), participanții la proces fiind înștiințați despre locul, data și ora pronunțării deciziei motivate.

Astfel, inculpata Rotaru Tatiana declară recurs împotriva deciziei instanței de apel la 27 octombrie 2020 (Vol. II, f.d. 201), în acest sens reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar s-a epuizat.

Așadar, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de către recurent, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Mai mult, recurentul nu aduce careva argumente în justificarea motivelor declarării recursului ordinar peste termen.

Totodată, Colegiul penal reține că, termenul de declararea al recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

De asemenea, Colegiul penal ține să sublinieze în această situație jurisprudența Curții de la Strasbourg, cauza Vieru v. Republica Moldova, nr. 25763/10 din 18.06.2019, prin care a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului „*res judicata*”, care indică caracterul irevocabil al hotărârilor judecătorești.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că, termenul de 30 zile

pentru depunerea recursului ordinar, este depășit, prin urmare, recursul ordinar este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

d e c i d e:

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2020, în propria cauză penală de către inculpata *Rotaru Tatiana XXXXX*, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *13 mai 2021*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Victor Boico